

~ራእሲ ተሰማ አሰበሮም፡

ብዙይነግ-ፈረግ መትከሉ ሓበሮም።

=====////////=====////////=====////////=====////////=====

ብዛዕባ ራእሲ ተሰማ አሰበሮም አድሂበ ብዕምቆት ክርእዮን ክህድሰሶን ሓደ ካብ ዓዲ ሸወደን ንሰራሕ ጉዳይ ዝመጽእ ዝክበረ ብጻይና ቐድሚ 2 ዓመት ተላቢዩኒ ነበረ።ኣነ ድማ ጽሑፋት ክንብብን ንዓባይቲ ክሓትትን ብመጠኑ ጀመርኩ።ንድሕራት ተመሊሰ ድማ ቐድሚ 5 ዓመት አቢሉ መምህር አሰፋው ከም ሓደ ተመራማሪ ታሪኽን ሥነ ቅርሰን ጽሑፋት ክነቦ መዋዩኒ ምንጻሩ ትዝ በለኒ።እሞ ክነብብ ክነብብ ድማ እዛ ትሰዕብ ረኽብኩ።በሉ 73 ዓመት ዝገበረት ብምዃና ክንዲ ዝከአልኹ ካብ ጽሑፍ ክግልብግ ፈቲነ አላኹ።ከተንብብዎ ይሓድዝኩም!

“ዘአርአዩ ዓይን ወ ኢሰምአ እዘን ዝተብሃለ ሎሚ ርአና ሎሚ ከአ ሰሚዕና።

ማለት ኣብቲ መብራህቲ ኤርትራ ዝተብሃለ ጋዜጣ 3 ታሕሳስ 1940 ዓ/ም ኑሚር 5 (ቁጽሪ 5)፡ ራስ ተሰማ ብሓደ ጋዜጠኛ ኤርትራ ሓዳስ ኤርትራ፡ ኢትዮጵያስ ብሓደ ዕውር ንጉሣ እናተመርሑት ክነሳ ከመይ ጌራ ኢያ እትመርሓና ኢሎም ዝብል ቃል ርእየ።ነገሩ ውስተ ልበ ሰብእ ዘኢትሃለዩ ኢዩ ዘይሓሰብኩዎን ዘይተዛረብኩዎን አልዲሎም እቶም ንሱ ዝውራዮም ዝሃነጽዎን እተጣበቡዎን እዩ። ወይ ከአ እ ቆም ጋዜጠኛታት አልዲሎም ዘይተባህለን ዘይተገ ብረን ዝጽሑፍ እገተዘይኖም ከአ አዩፈልጥን። ኣነስ ብልበይ አይሓሰብኩዎ ብአፈይ አይተዛረብኩዎ። መቐድመ ኩሉ ከአ ንጉሠ ነገሥት ነአይ ገጸይ ርአዮዎኒ አይፈልጡን ክፋእ ከአ አይገበ ፍንን። ንዳዊት ወዲ እሴይ፣ ሳአል ንጉሥ ኪቐትሉ ይጸረር ነበረሞ ዕ መዓልቲ ዳዊት ንሳአል አብ በረኻ ደ ቂሱ ሞስ ረኽቦ ክፋእ ንምግባር ማለት ንምቕታሉ ፍቐህ ጊዜ ረኺቡ ከሉስ ከም ፈታዊኡ መጠን ገዲናዎ ከደ። ስለሞን ነቲ አግዚብአብሑር ዝቀበሉን ዘገለገሉ ደይ ንክፋእ አይዘርገሑን ኢሉ፣ ኢያሌዕል፣ ደዩ ሳዕል እግዚአዩ እስመ መሲሑ ለእግዚአብሔር ከም ዝበል፣ ነገሥት ቀዳማዊ ሦዕ ጳጳ ቀ፡ ሸ። ኣነ ንርእዕይ ከአ እንኳን ንጉሠ ነገሥት ዘይፈ ልጡጊም ክፋእ ዘይገበሩጊ ጽያፍ ከዛረብስ ንይ ድኻ እኳ ከጸርፍ ሕሊናይን መዋዕለይን እዩፈቐደለይን። ከምኻቕመይ እብ ቅዱስ መጽሓፍ ዝረኢኹዎ ፀሐተ ሃና እመ ሰሙኤል ነቢይ ምዕራ ፬ ቀ፡ ዩ ኢትት መከሁ ወሊት ነብቡ አብያተ ወሊያጸላ ዓቢይ ነገር እምለፍብሙ ዚብል ቃል እናሰገዕኩ ነቢ ነገርሊ ከሓሰብን ከገብርን እይከአልን። እነ ብጋዜጣ ዩ(ዩ ዝበልከዎ ዚርድእኒ ኤርትራውያን ዝኾና ክርብትያን አስላም፣ ንኤርትራ ዚጠትም ተአኪቦና ምክሪ ዩድላዩና፣ ነ፡ ዐይንና ምክራብ ጉድለት እምበር ጠቕሚ እዩምጽእን፣ ገቢር ዘእን በለ ምክር እበድ ውለቱ ከምዝበለ ቅ፡ ጳውሎስ ኢሉ። ነዛ ቃልዚኣ መልሲ አይረከብኩ። ዘዝ ሓሰብዎ ምስ ገበሩ፣ እነ ከአ ምስቶም ማሕበረይ ተሰማ ግዕድ መኸርና ኤርትራ ንኤርትራውያንናጽ ነት ንደሊ ኢልና ገበርና። ነዚሉ ግኖ ዝሓፍረላን ዝጠዓሰላን አይከብኩን እቲ፣ ድላይና ኪሰምረልና ምሉእ ተሰፋ አሉና፣ ከብ እግዚአብሔርን ክብ ሕቡ ፈተ ነገሥታትን።

ወይ ከአ እቶም ጋዜጠኛታት አልዲሎም ዘይተብሃለን ዘይተገብረን ዝጽሕፉ እንተኾይኖም ከአ አይፈልጥን።ኣነስ ብልበይ አይሓሰብኩዎ ብአፈይ አይተዛረብኩዎ።

ዘአርአዩ ዓይን ወ ኢሰምአ እዘን ዝተብሃለ ሎሚ ርአና ሎሚ ከአ ሰሚዕና።

ማለት ኣብቲ መብራህቲ ኤርትራ ዝተብሃለ ጋዜጣ 3 ታሕሳስ 1940 ዓ/ም ኑሚር 5 (ቁጽሪ 5)፡ ራስ ተሰማ ብሓደ ጋዜጠኛ ኤርትራ ሓዳስ ኤርትራ፡ ኢትዮጵያስ ብሓደ ዕውር ንጉሣ እናተመርሑት ክነሳ ከመይ ጌራ ኢያ እትመርሓና ኢሎም ዝብል ቃል ርእየ።ነገሩ ውስተ ልበ ሰብእ ዘኢትሃለዩ ኢዩ ዘይሓሰብኩዎን ዘይተዛረብኩዎን አልዲሎም እቶም ንሱ ዝውራዮም ዝሃነጽዎን እተጣበቡዎን እዩ። ወይ ከአ እ ቆም ጋዜጠኛታት አልዲሎም ዘይተባህለን ዘይተገ ብረን ዝጽሑፍ እገተዘይኖም ከአ አዩፈልጥን። ኣነስ ብልበይ አይሓሰብኩዎ ብአፈይ አይተዛረብኩዎ። መቐድመ ኩሉ ከአ ንጉሠ ነገሥት ነአይ ገጸይ ርአዮዎኒ አይፈልጡን ክፋእ ከአ አይገበ ፍንን። ንዳዊት ወዲ እሴይ፣ ሳአል ንጉሥ ኪቐትሉ ይጸረር ነበረሞ ዕ መዓልቲ ዳዊት ንሳአል አብ በረኻ ደ ቂሱ ሞስ ረኽቦ ክፋእ ንምግባር ማለት ንምቕታሉ ፍቐህ ጊዜ ረኺቡ ከሉስ ከም ፈታዊኡ መጠን ገዲናዎ ከደ። ስለሞን ነቲ አግዚብአብሑር ዝቀበሉን ዘገለገሉ ደይ ንክፋእ አይዘርገሑን ኢሉ፣ ኢያሌዕል፣ ደዩ ሳዕል እግዚአዩ እስመ መሲሑ ለእግዚአብሔር ከም ዝበል፣ ነገሥት ቀዳማዊ ሦዕ ጳጳ ቀ፡ ሸ። ኣነ ንርእዕይ ከአ እንኳን ንጉሠ ነገሥት ዘይፈ ልጡጊም ክፋእ ዘይገበሩጊ ጽያፍ ከዛረብስ ንይ ድኻ እኳ ከጸርፍ ሕሊናይን መዋዕለይን እዩፈቐደለይን። ከምኻቕመይ እብ ቅዱስ መጽሓፍ ዝረኢኹዎ ፀሐተ ሃና እመ ሰሙኤል ነቢይ ምዕራ ፬ ቀ፡ ዩ ኢትት መከሁ ወሊት ነብቡ አብያተ ወሊያጸላ ዓቢይ ነገር እምለፍብሙ ዚብል ቃል እናሰገዕኩ ነቢ ነገርሊ ከሓሰብን ከገብርን እይከአልን። እነ ብጋዜጣ ዩ(ዩ ዝበልከዎ ዚርድእኒ ኤርትራውያን ዝኾና ክርብትያን አስላም፣ ንኤርትራ ዚጠትም ተአኪቦና ምክሪ ዩድላዩና፣ ነ፡ ዐይንና ምክራብ ጉድለት እምበር ጠቕሚ እዩምጽእን፣ ገቢር ዘእን በለ ምክር እበድ ውለቱ ከምዝበለ ቅ፡ ጳውሎስ ኢሉ። ነዛ ቃልዚኣ መልሲ አይረከብኩ። ዘዝ ሓሰብዎ ምስ ገበሩ፣ እነ ከአ ምስቶም ማሕበረይ ተሰማ ግዕድ መኸርና ኤርትራ ንኤርትራውያንናጽ ነት ንደሊ ኢልና ገበርና። ነዚሉ ግኖ ዝሓፍረላን ዝጠዓሰላን አይከብኩን እቲ፣ ድላይና ኪሰምረልና ምሉእ ተሰፋ አሉና፣ ከብ እግዚአብሔርን ክብ ሕቡ ፈተ ነገሥታትን።

ፈለስ ተሰማ።
ጳጳ ታሕሳስ 1940 ዓ.ም.።

—:0:—

መቅደም ኩሉ ከአ ንጉሠ ነገሥት ነአይ ገዳይ ርእዮሙኒ አይፈልጡን ክፉእ ከአ አይገበሩንን።

ንዳዊት ወድ እሴይ፣ሳኦል ንጉሥ ኪቐትሎ ይዛረር ነበረ። ሞላድ መዓልቲ ዳዊት ንሳኦል አብ በረኻ ደቂሱ ምስ ረኸቦ ክፉእ ንምግባሩ ማለት ንምቕታሉ ምቹእ ጊዜ ረኸቡ ከሎስ ከም ፈታዊኡ መጠን ገዲፍዎ ከደ።

ሰለሞን ነቱ እግዚብኣሔር ዝተቀብኦን ዘንገሶን ኢደይ ክፉእ ኣይዝርግሕን ኢሉ፤ኢያሌዕል ዳየላዕል እግዚእየ እሰመ መሲሑ ለእግዚኢብኣሔር ከም ዝበሉ፣ነገሥት ቀዳማዊ ምዕራፍ 24 ቍ 11 ።

አነ ንርእሳይ ከአ እንኳን ንንጉሠ ነገሥት ዘይፈልጡኒሞ ክፉእ ዘይገበሩኒ ጽዮፍ ክዛረብስ ንሓደ ድኻ እኳ ክጸርፍ ሕልናይን መዋዕለይን አየፍቕደለይን።

ከም ዓቕመይ አብ ቅዱስ መጽሓፍ ዝረኤኹዎ ፀሎተ ሃና እመ ሳሙኤል ነቢይ ምዕራፍ 4 ቍ 2 ኢትትመክክሁ ወ ኢትነብቡ አብያተ ወ ኢያጸአ ዓቢይ ነገር እማፍኩሙ ዚብል ቃል እናሰማዕኩ ነዚ ነገር።ዚ ክሓሰጥን ክገብርን ኣይክኣልን።

አነ አብ ብጋዜጣ 112 ዝበልክዎ ዚርድኣኒ ኤርትራውያን ዝኾነ ክርሰትያን ኣሰላም፣ንኤርትራ ዝጠቅም ተኣኪብና ምክሪ የድልየና፣ንንቢይንና ምዝራብ ጉድኣት እምበር ሞቕሚ ኣየምጽእን፣ገቢር እንበለ ምክር እበድ ወኢቱ ከም ዝበለ ቅዱስ ጳውሎስ ኢሊ...ዛ ቃል'ዚኣ መልሲ ኣይረኩብኩን።

ዘዝሓሰብዎ ምስ ገበሩ፣አነ ከአ ምስቶም ማሕበረይ ተሰማማዕና መኸርና ኤርትራ ንኤርትራውያን ናጽነት ንደሊ ኢልና ገበርና።ነዚኣ ግና ዝሓፍረላን ዝጠዓሰላን ኣይኩንኩን እቲ ፡ድላይና ኪሰምረልና ምሉእ ተስፋ ኣሎና፣ካብ እግዚኢብኣሔርን ካብ ሕቡራት ነገሥታትን።

ራእሲ ተሰማ

29 ታሕሣሥ 1940 ዓ/ም።”

እሞ ክቡራት ኣንቡብቲ፣ካብ፣ዛ ሓጸር ጽሕፍቲ ራእሲ ተሰማ ኣሰበሮም ንግንዘቦ ፍረ-ነገር ተሃለወ አብ መሥመር መርሐ እምነቶም ነግ-ፈረግ ዘይብሉ ምኳኖምን ፈራሓ ኣምላኽ ከአ ከም ዘለዎም ካብ ቃሎም ይሰወጠኻ ኢዩ።ነዚ ሎሚ ኣብ ፖለቲካን ጉዳይ ሃገር ዝዋፍ ኣካል ወይ ባእታ ድማ ደርማስ ትምህርቲ ዝሁብ እመስለኒ።ምኽንያቱ ንወገን ንሃገር ዝቃለስ ፈራሓ ፈጣሪ ተዘይብሉ ንፍትሕን ደሞክራሲን ክቃልስ ኩቶ ከም ዘይክእል ተመክሮ ምሂሩና ኣሎ።

ካብ'ዞም ኣቦታት ንቀስሞን ንመሃሮን ብዙሕ ከም ዘሎ መመሊሱ ይርደኣኻ ኢዩ።ግን ብሰሪ ኩነታትን ዓቕምን

ኣቦና ራእሲ ተሰማ ኣሰበሮም ንኮሚሽን ሕቡራት መንግስታት ከምዚ ብሉ ...!!!

“ኣብ ዘበን ሃጸይ የሃንስ ማንም ባዕዳዊ መንግስቲ ካብ ደገ መጻኡ ካብ ኢትዮጵያ ቆሪሱ ዝወሰደ ግዝእት የሎ። ጥልያን ንኤርትራ ክገዝኣ ዝጀመረ ሃጸይ የሃንስ ምስ ሞቱ ንኢትዮጵያ ዝተረከባ ንጉስ ምኒሊክ ብገንዘብ ሰለ ዝሸጣ እዩ። ማንም ከምዝፈልጦ ድማ ዝተሸጠ ነገር ኣይምለስን። ሰለዚ ድማ ሎሚ መንግስቲ ኢትዮጵያ ቅድሚ 50 ዓመት ዝሸጠኩዎ ምድሪ ትመሰሰለይ ክብል ኣይክኣልን። መንግስቲ ኢትዮጵያ ንኤርትራ ብግዲ ክወስድ ዝቃለስ ምኻኑ ፍሉጥ እዩ። እዚ መንግስቲ ኣብ ልዕሊ ኣሕዋትና ህዝቢ ትግራይ ጽዓኑዎ ዘሎ ግፍዓዊ ምሕደራ ብጣዕሚ ዘሕዝን እዩ። ከምዚ ዝበለ ክፈላ ዕድል ድማ ንሕና ኤርትራውያን ክገጥመና ኣይገደለን። ህዝቢ ትግራይ ጥዕንኡ ኣይሕለውሉን። ትምህርቲ ኣይረክብን። ናብርኡ ክመሓየሽ ኣይሕስበሉን። ሰለዚ ድማ ንሕና ኤርትራውያን ምሕደራ ሸዋ ኣብ ልዕሊና ካብ ዝጸፃን ኣብ ቀይሕ ባሕርና ጥሒልና ህይወትና ክትሓልፍ ንመርጽ። ናይ ህዝብታት ኤርትራን ትግራይን መበቆሎምን ባህሎምን ሓደ ዝኾነ ሓደ ቋንቋ ዝዛረቡ ሰለዝኾኑ ተጸንቢሮም ናጻ ሃገር ክምስርቱ ክውሰነሎም ኣዚና ገደለ።”

ንዚ ኣብ ኮሚሽን ሕቡራት መንግስታት ቀሪቦም ዝተዛረቡ ተወከልቲ ናይ ኤርትራ ሊብራል ፕሮግራሲቭ ፓርቲ (LPPE) እዚኣም ነበሩ፡-

1. ራእሲ ተሰማ ኣሰበሮም
2. ግራዝማች ሰዩም መዓሾ
3. ደጃት ኣብርሃ ተሰማ
4. ኣዝማች ካሱ መልኬ
5. ግራዝማች በየና ካሕሳይ

ጸጋታቶምን ፍልጠቶምን ከም ዋርሳ ከይወረሰና፣ካብ ምዕራባውያን ዝጸሓፍዎን ዝሓለፍዎን ሞራሕ ከም እወንታዊ ተመኽሮ እናወሰድና ነቲ ክብርታትን ሕላገትን ኣበዋትና ንጎሰዮ ዘለና ኮይኑ እስመዓኒ።ንሰኹም/ ንሰኹን ትብልዎ/ትብልኣ ከም ዘለዎ ኮይኑ ባህሉ፣ቋንቋኡን ክብርታቱን ብግቡእ ሣውያ ዘይዓቀቡን ዘይሰነደን ኩነ ብሥነ ፍልጠታዊ ኣገባብ ዘይጸሓፈን ሕብረሰብ ንብርሰትን ባድማን ከም ዝቐሰብ እኩል መርኣዖ ኢዩ ክበሃል ይክኣል ኢዩ።

ነዛ ትስዕብ ጽሕፍቲ ድማ ኣፈወርቂ ዝተብሃለ መቐርብና ቕድሚ ገለ ዓመታት ሓደራኻ ተገዲሰኻ ኣንብባ ኢኻ ኢሉ ከም ዝሰደደለይ እዝክር ኢዩ።ነዚኣ እውን ነቶም ኣንቢብኩምዎ ዘይትፈልጡ ንእግረ መገደይ ንብብዎ ክብል እፈቱ።

Source: UN's Four Powers Commission of

አበዋት ዋንቲ፡አብ ፍልጠትን ተመክሮን ዕዙዝ ግዳሰን አተኸሮ ምንባሮም ሓደ አብነት ኢዮም።ካልእ ንቋንቋ ግእዘን ንቅዱስ ጽሑፋት ሰሃሮ ገይሮም ዝነቡን አብ ልዑም ዘሕድሩ ሰብ መትከልን ሻምላ ጽንፍትን ምንባሮም ድማ እሁብነኻ ኢዩ።

ንሎሚ እዚ ክብል ከለኸ፡እቲ ጽሕፎም ናብ አንቡብቲ ንምብጻሕን ገለ ካብ ተመክሮታቶም ምህሮ ንምቕሳም ይሕግዘና ኢዩ ካብ ዘብል ሃንቃ ምኳኑ ክሕብር እፈቲ።

አብራሃም ብርሃን